

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ “ЙОРДАНКА ФИЛАРЕТОВА”

УТВЪРЖДАВАМ:

/проф. д-р В.Миланова, дмн

Ректор/

ПРОФЕСИОНАЛНО – КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА СПЕЦИАЛНОСТТА “ИНСПЕКТОР ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”
образователно-квалификационна степен
“професионален бакалавър”

СОФИЯ

2016 г.

Развитието на здравеопазването все повече налага усъвършенстване на професията „инспектор по общественото здраве”. Прилагането на нови, съвременни принципи и организация на здравния контрол дефинират високи, качествени изисквания към професията. Тези изисквания налагат на подготвяните кадри, да притежават знания в областта на здравеопазването, хигиената, профилактиката, санитарната техника, и правната система на страната. Изграждането им като професионалисти изисква задълбочени знания в областта на медико-биологичните, техническите и специалните науки.

Основополагащо значение за тяхната професионална реализация имат получаваните знания в областта на специалните хигиенни науки и епидемиологията.

Общата и специална подготовка създават умения и способности за:

1. Упражняване на здравен контрол в обекти за производство и търговия на хранителни продукти, здравни заведения, учебно-възпитателни заведения, комунални обекти и др.
2. Упражняване на контролна дейност в областта на епидемиологията, паразитология и микробиология.
3. Извършване на проучвания и контрол, а така също участие и в мероприятия с цел намаляване на риска за общественото здраве.
4. Детайлно познаване в и компетентно прилагане нормативните документи и стандарти действащи в страната.

Дейностите на инспектора по общественото здраве са определени съгласно изискванията и организацията на държавния здравен контрол в страната.

Вземането на решения в процеса на работа на инспекторите е:

1. Напълно самостоятелно
2. Самостоятелно след одобрение на началника на сектора

ТЕОРЕТИЧНА И ПРАКТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА

Теоретичното обучение на "инспектори по общественото здраве", в съответствие с принципите на професионалното образование е съобразено с изискванията на съвременното здравеопазване, профилактика и здравен контрол.

Професионалната подготовка на ИОЗ включва усвояването на общи и специални знания.

ОБЩОМЕДИЦИНСКИ – за строежа и функциите на човешкото тяло, за функционалните изменения в организма и закономерностите, на които са подчинени, с цел прилагане познанията в профилактика на заболяванията причинени от вредните фактори на средата, за най-важните и чести заболявания, тяхното естество, етиология, патогенеза. Естеството на работата налага познаване на въпросите свързани с долекарската помощ при екстремни ситуации.

Особено важни са познанията по инфекциозни болести, епидемиология, микробиология и паразитология, даващи по-широк поглед върху противоепидемичните дейности и контрол.

СПЕЦИАЛНИ – в областта на хигиенните науки застъпени най-широко, поради нуждата от изграждане на професионален поглед върху спецификата на различните дялове от хигиенната наука.

Към тях са включени знания по санитарна техника за развиване на умения по техническата страна на санитарно-хигиенните проблеми.

Не по маловажни са знанията по правните науки, даващи възможност за свободно опериране с нормативна документация, и хуманитарни науки - развиващи кръгозора на обучаващите се, създавайки нагласа за вземане на по-добри професионални решения.

ПРАКТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА

Практическото обучение на базата на усвоените знания от теоретическото обучение подготвя инспекторите по обществено здраве за пълноценна професионална реализация по сектори, отдели, отделения, и служби.

Практическото обучение изисква студентите да бъдат включени активно при решаването на проблеми, свързани с рисковете за общественото здраве. Чрез тази форма на обучение се затвърждават теоретичните знания, придобива се опит от участия в проверки на обекти и водене на документация.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Основните дейности, които трябва да извършва инспектора по обществено здраве в своята трудова дейност се свеждат до:

1. Извършване на систематичен и насочен здравен контрол по спазването на здравните изисквания:
 - в обекти, произвеждащи и търгуващи с храни;
 - на хранителни продукти;
 - на дейностите за производство и търговия с храни;

- на лицата, работещи в обекти, произвеждащи и търгуващи с храни; на системите за самоконтрол;
 - на документацията в обектите
2. Извършване регистрация на обектите, произвеждащи и търгува храни.
 3. Издаване предписания за извършване на задължителни мероприятия и съставяне на актове за констатирани нарушения.
 4. Предложения за налагане на принудителни административни мерки - издаване на заповеди и наказателни постановления.
 5. Отчитане на дейността си пред началника на сектора.

В своята дейност инспекторите имат следните преки задължения:

1. Извършва държавен здравен контрол в обектите, произвеждащи и търгуващи с храни, за които отговоря по Заповед;
2. Взема проби от хранителни продукти и образци /дезинфекционни разтвори, отривки от технологично оборудване и ръце на персонала/ за извършване на лабораторно изследване за съответствие със здравните норми.
3. Извършва контрол на хигиената на персонала работещ в хранителните обекти.
4. Извършва проверка на документацията в обектите.
5. Извършва проверка на системите за самоконтрол и на резултатите от тях.
6. Отчита стойностите, регистрирани от средствата за измерване в обекта.
7. Извършва проверка на регистрираните стойности от средствата за измерване в обекта, чрез използване на собствени средства за измерване.
8. Води и съхранява в досието на обекта цялата документация за обекта.
9. Издава предписания за провеждане на задължителните хигиенни мерки, определя срок за тяхното изпълнение.
10. Съставя актове при констатирани административни нарушения.
11. Издава предписания в случаите на непосредствена опасност за здравето на хората, за разпространение на заразни заболявания или възникване на хранителни отравяния, за незабавно спиране експлоатацията на обекта или на части от него и незабавно уведомява директора за прилагане на последващи принудителни административни мерки.
12. Постава удостоверителни знаци на обекта, с които ограничават достъпа до него.
13. Предлага на началника на сектора издаването на Заповеди за спиране реализацията на опасни храни, които пряко или косвено застрашават здравето на хората, като предлагат тяхното унищожаване, преработване или използване на други цели.

14. Отчита дейността си пред началника на сектора на хартиен носител /тетрадки и други отчетни форми/, и на електронен, като предава документите от извършената дейност по държавен здравен контрол за извършване на автоматизираната им обработка.
15. Извършва проверки по сигнали на граждани на обектите, които контролира.
16. Извършва проверки по Наредба за условията и реда, при които се допуска по изключение тютюнопушене в обособени зони на закритите обществени места и на закритите работни помещения.
17. Участва в извършването на съвместни проверки с други държавни органи в областта на контрола в хранителните обекти и на безопасността на храните.
18. Участва в програми за повишаване на квалификацията си в областта на законодателството за храните.
19. Въвежда и обучава новоназначени служители по законодателството в областта на храните.

ТЕХНИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

Техническите дейности се свеждат до съставяне, оформяне и водене на работна документация, в която се отразява здравния контрол.

Частните технически умения, които трябва да владее инспекторът са специфични в различните области на хигиената и се отнасят до вземане проби за анализ на продукти, вода, почва, въздух, хранителни продукти, продукти за обща употреба и други стоки имащи значение за общественото здраве.

Инспекторът насочва екипите от технически специалисти при измерванията на шум, вибрации, микроклимат, осветление, и други елементи на околната среда.

КОМУНИКАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

Инспекторът по обществено здраве трябва да поддържа добри професионални отношения, както с членовете на контролиращия екип, така и с представителите на контролираните обекти.

Инспекторът по обществено здраве :

- Работи в екип от инспектори и лекари специалисти.
- Извършва контрол на всички обекти, имащи значение за общественото здраве.
- Контакти и комуникации:
 1. Вътрешни.
 2. С началника на сектора.

3. С началника на отдела.
 4. С останалите от сектора.
 5. Със сектор "Специализиран контрол"
2. Външни.
- 2.1. Със служители от други държавни и контролни органи - ДВСК, МВР, КТЗП, общинските и регионалните администрации и др. по отношение извършване на съвместни проверки в хранителни обекти и по безопасността на храните.
 - 2.2. С физически и юридически лица, производители и търговци на храни.
 - 2.3. С граждани представители на неправителствени организации.

СПЕЦИАЛНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- да познава Закона за храните и всички нормативни актове към него,
- Закона за здравето, Правилника за устройството на РИОКОЗ и всички други
- нормативни актове, уреждащи дейността по държавния здравен контрол;
- да изпълнява задълженията си точно, добросъвестно и безпристрастно;
- деловитост и инициативност;
- отговорност при вземане на решенията;
- умение да работи в екип и да проявява колегиалност.

ПРИБОЩАВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Важни са и приобщаващите дейности, като обучение на персонала, подпомагащ реализацията на здравния контрол, обучението на контролиращите лица по въпросите на здравно-хигиенните изисквания към обектите по прилагане и спазване на нормативните документи, както и обучение на стажанти инспектори.

Като специалист с висше образование Инспекторът по общественото здраве има право да участва в проучвателната и научна дейност на РИОКОЗ. Участва в профилактични и образователни дейности по въпросите на индивидуалното и общественото здраве. Взема участие в регионални и национални профилактични програми.

Инспекторът по общественото здраве може да работи в:

1. Отделите на РИОКОЗ:
 - Контрол на хранителните обекти и храните;
 - Контрол на нехранителните обекти и стоки;

- Протиеоепидемичен контрол;
 - Болнична хигиена и епидемиология;
 - Паразитология;
 - Трудова медицина.
2. Отделенията по болнична хигиена в здравните заведения;
 3. Служби по дезинфекция, дезинсекция, и дератизация.

Дипломираните инспектори по обществено здраве са желани и търсени за работа в службите по трудова медицина, въпреки че сега действащата нормативна уредба не дава съществена възможност за реализация.

Обучението на специалистите (теоретично и практическо) по хигиена на труда, охрана на труда и професионални болести, както и включените към тях ергономия, токсикология, радиационна хигиена и санитарна техника, дава необходимите знания и умения за пълноценна работа в службите по трудова медицина.